

I 120175

BIBLIOTECA POPULARA
ADMINISTRATIUNEI DOMENIULUI COROANEI
CARATICICA a IV-a

~~Inu.A.119.822~~

INFIINTAREA
ALBINARITULUI

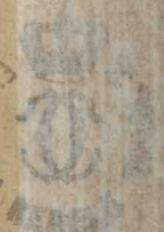
140094

DOMENIILE CORONEL

DE
ION KALINDERU

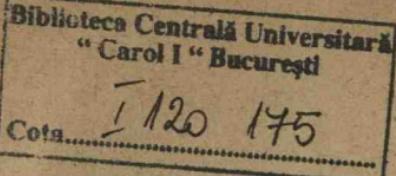
PE

DONATIUNE
MIHAI BOERE

EDITIA II-a

BUCURESCI
TIPOGRAFIA GUTENBERG, JOSEPH GöBL
20. — STRADA DÖMNEI. — 20
(Biserica Kalinderu)
1899

B.C.U. "Carol I" Bucuresti

C140094

INFIINTAREA ALBINĂRITULUI

PE

DOMENIILE CORÓNEI

Avem uneori fericirea de a avea cte un an bun, care ridic curajul agricultorilor. Se poate nsă întâmpla de a avea și ani rei, și deci este priincios de a face pe agricultori să înțelégă că mijlocul cel mai sigur de isbând în lupta contra concurenților strini și în contra recoltelor rele, este de a urma sfaturile pe care ni le dă omeni învetați, adică de a îmbunătăi instrumentele lor, de a îndrepta procedeurile de cultură, spre a trage un folos mai mare din tōte ramurile de producțune ale solului. Credem deci de trebuină să atragem atențunea asupra uneia din aceste

663267

ramure, prea mult părăsită astădă la noi,
albinăritul sau *stupăritul*.

Albinăritul sau stupăritul este un isvor de câștig care prezintă îndoitul folos de a fi la îndemâna oră-cărui agricultor, mare sau mic, și de a putea fi esplotat aproape în tot locul; el este la îndemâna tutulor, căci primele cheltueli pentru înființarea unei stupine se mărginesc la cumpărarea unui roi și a cător-va unelte. Desvoltarea naturală a roiului permite de a spori treptat veniturile, cu o cheltuială neînsemnată. Vom da aci o pildă, pe care o găsim într-o publicațiune elvețiană: «*Revista internațională de stupărit*»:

«O stupărie formată în Isère, în 1882, cu un singur roi, a dat din an în an, resultatele următoare :

In 1882	1 stup	1 libră de miere			
» 1883	3 stupi	35 libre	»	»	
» 1884	8 »	42 »	»	»	
» 1885	17 »	50 »	»	»	
» 1886	24 »	<u>260</u>	»	»	»
	Transport....	<u>388</u>	»	»	»

Report....	388	livre de miere			
In 1887 29 stupă	740		»	»	»
» 1888 34 »	755		»	»	»
» 1889 34 »	778		»	»	»
Total....	<u>2.661</u>		»	»	»

«Punând prețul stuparelor cu 25 de lei, cheltuiala va fi pentru 34, de 850 de lei. La aceștia se mai adaugă 150 de lei pentru unelte (extractor, fole, etc.) și 350 pentru ceară presată, cu celulele, și ajungem la o cheltuială totală de 1.350 de lei.

«Acest capital întrebuințat, de 1.350 de lei, a produs 33 de colonii de albine, care se pot prețui cu 20 de lei una, sau 660 de lei pe lângă 2.660 de lei pentru miere estrasă, care s'a vîndut cu prețul mijlociu de 1 leu libra. În resumăt, 1.350 de lei a produs 3.320 de lei, într-o regiune care nu e din cele mai priințiose pentru albiniarit».

Neapărat trebuie să ținem aci sămă și de dibăcia apicultorului—adică a aceluia care pune în lucrare cultura albinelor—și cifrele date mai sus nu pot fi luate ca bază

absolută, mai ales că sunt constatare într-o altă țară. La noi o astfel de instalațiune cu aproape toate instrumentele necesare unei stupine sistematice, ar costa suma de 1000—1200 lei până la 1500 lei. Oricum, ele probă că se poate dobândi cu un capital mic, beneficii frumos. Cu produsul a cătorva stupi, micii cultivatori ar putea să-și îmbunătățească pozițiunea; dacă vrea însă cineva să se facă o exploatare mai întinsă, e ușor de a da o mai mare desvoltare stupinei, care atunci poate să devie baza unei industrii mari, precum probă faptul următor, pe care l luăm tot din Revista citată mai sus:

«Un francez, stabilit la Hamilton (Anglia) și care crease câteva stupi, acum două-decări de ani, scrie în luna Iulie din anul trecut: «Am vîndut mai bine de 56.000 de libre de ceară artificială presată cu celulele, recolta noastră atinge cifra de 49 de butoiase de 550 de libre și ne mai rămâne de estraș vre-o 10—12 butoiase». Aceasta reprezintă 60 de butoiase pe an.

Diceam că stupăritul se poate practica

aprópe în toate țările. În adevăr, mierea importată în Francia, de exemplu, provine din Belgia, din Austria, din Italia, din Turcia și mai cu sămă din America (Chili, Peru, Mexic, etc.). În Francia, mierea cea mai renomită se găsește în Aube (Champagne) și Gâtinais; albinăritul este de al minteri fórte productiv în toate părțile acelei țări, însă puțin practicat.

In statisticile publicate prin «Buletinul ministerului francez al agriculturieî», citim: «Francia nu posedă la 1888, de cât 1.654.036 stupă de albine, producēnd cu totul 6.625.591 kilograme de miere și 2.037.856 de ceară, ceea-ce face o valoare de 9.252.995 lei pentru miere (à 1.39 lei kilogramul) și de 4.649.689 lei pentru ceară (à 2.28 lei kilogramul). Acésta este puțin în comparațiune cu resultatele dobândite în alte țeri».

In America, cultura albinelor alcătuesce o adevărată industrie, a cărei însemnatate se vede din faptul că din 443.783 kilograme de miere, importate în Francia, America singură da (în anul 1888) 230.812 kgr.,

din care 211.146 provineau din Chili. Tot meritul acestor rezultate se datorește inițiativei private, pe care o înlesnesc de al minteri prețurile mici ale pământului, o organizare excelentă a mijloacelor de transport și bogăția solului care produce cu abundență toate plantele melifere.

«În Germania, ca și în Elveția, albinăritul este privit ca o anexă a agriculturii, el a intrat în obiceiurile locuitorilor de la țară : Guvernul, ce e drept, a intervenit pentru a-î da credite însemnate, însă prin măsura acăsta, de al minteri contestabilă, el a activat numai, iar nu a creat, o mișcare care se făcea de la sine».

Atragem cu tot dinadinsul, atențunea asupra acestui estras din «Buletinul Ministeriului francez de agricultură», precum și asupra frumoșelor rezultate constatate în Francia, dar mai cu seamă în America, în privința albinăritului, care răsplătesc așa de mareț îngrijirea ce i se dă. Aceste rezultate, buletinul în cestiune le atribue în mare parte eftinătății terenului

și bogățieī unui pămînt fecund cu o floră îmbelșugată. Mi se pare, că sub ambele aceste privință, precum și a cheltuelilor de instalăriune, România nôstră nu are nimic de invidiat vre-unei alte țări din lume. Nu ne lipsesc de cât voință de a ne folosi de resursele ce le avem, lucrând cu activitate și cu pricepere. De ce agricultorii noștri n'ar urma frumósele exemple ce le daū atâtea populaționi laboriose și industriose ?

Țara nôstră, din nefericire, nu posedă până acum de cât numai câte-va societăți de agricultură și nicăi una de albinărit. Aceste societăți, pe cari ar fi de dorit să le vedem înmulțindu-se pe fie-care țară, ar trebui să fie centre de informaționi și de încuragiare pentru agricultorii noștri, cari ar veni să caute acolo lumina și metoda agricolă, consiliu și exemple de cari aū neapărată trebuință din lipsa lor de experiență sau de încredere într'o industrie necunoscută și totuși atât de producătoare și de multumitor. Aceste societăți, cu un cîvînt, ar îndeplini fórte bine rolul școalelor normale

agricole, și ar respăndi cunoștințe și încuragiări.

In Ungaria, rolul acesta îl îndeplinește Statul, care pentru a ajuta dezvoltarea albinărituluī, a înființat învețători ambulanți, cari percurg județele pe unde acéstă cultură este mai răspândită, ast-fel precum se vede în rapórtele consulatelor Românescī, clasate și publicate prin stăruitórea îngrijire a d-lui Papiniu (*Bucurescī 10 Maiū 1891*).

Fie-care om de bine are îndatorirea de a face să pětrundă ideile bune în spiritul agricultorilor, de a deștepta activitatea lor, făcêndu-ī să înțelégă marele interes ce-l aū de a adăoga la lucrările lor obișnuite și o îndeletnicire, care costă puțin, care cere puține parale și îngrijiri dar care produce mult.

Privind mai departe, nu trebuie să considerăm albinele numai ca producătoare de miere, ci încă ca un factor puternic al măririī producționii agricole, înlesnind fecundațiunea a unui însemnat numér de plante, din familia cruciferilor, leguminóselor și rosaceelor.

Cultura albinelor este cu atât mai profitabilă, cu cât o țară este mai înzestrată cu păduri și livezi.

La noi, mai de demult, cultura lor era fără înflorită, și da nascere la un comerț fără activ cu Orientul, precum constată episcopul catolic de Galipoli Baksics în călătoria sa prin țările românescă, în 1640, precum constată între alții și *d-rul Andreas Wolf* care a trăit în Moldova între ani 1780—1796, în cunoscuta sa carte *Beschreibung des Fürstenthums Moldau*, tipărită în 1805. Acest autor spune că pe atunci stuparii aveau câte 500—1000 de ulee, ba mulți boeri câte 5—6000, iar marele Logofet Deleanu Cantacuzen... 12,000 ! Dar nu toți stuparii se țineau la un loc, ci erau răspândiți în diferite regiuni care se deosebeau prin flora și clima lor. Mierea o cumpărau turci, cu bană gata, plătind pe *Eimer* (à 10 oca), câte 4 — 9 piastri, și comercianții greci, cări o vindeau în Veneția. Că cultura albinelor era fără mare, reese și din deseatina albinăritului care dădea Domnului

un venit anual de 60.000 piastri. Negresiț că astăzi nu ne găsim în aceleași condiții de producere, dar cu toate acestea, am putea întreține un număr însemnat de stupi, care ar putea utiliza cu atât folos bogata floră a câmpilor și pădurilor ce se desfășură din culmea Carpaților și până în malurile Dunării și ale Mării Negre. Cifrele statistice ne arată că agricultorii noștri pun puțin preț pe acelă folositore insectă, de aceea cultura ei merge descreșcând pe an ce trece.

Astfel găsim că în anul 1873 se afla în țară: 305.316 stupi care produceau 768.529 kg. miere și 77.000 kg. ceară. De la această dată însă, cultura a mers descreșcând, astă că după 14 ani, adică în 1887, socotind și noua provincie de peste Dunăre, care ne aduce 17.389 stupi cu 43.679 kg. de miere și 7.754 de ceară, abia mai găsim 233.468 stupi, care produceau 413, 429 kg. de miere și 119,698 de ceară.

Iată statistica stupilor pe anul 1887, care ne arată, după publicațiunile oficiale, cum se împarte producția pe județe.

J U D E T E	Suma Stupilor	Miere kgr.	Ceară kgr.
Argeş	5.291	4.981	2.677
Băcău	7.922	9.189	5.097
Botoşani	9.406	13.083	4.866
Brăila	1.526	582	0.364
Buzău	5.869	4.667	1.826
Constanţa	3.129	5.509	1.304
Covurlui	3.967	6.995	2.420
Dâmboviţa	6.638	7.736	3.312
Dolj	8.466	12.830	3.868
Dorohoi	8.567	64.937	6.544
Fălciu	7.503	5.106	2.152
Gorj	9.195	4.984	3.389
Ialomiţa	4.377	5.400	1.109
Iaşi	10.664	16.211	6.942
Ilfov	10.511	26.439	4.991
Mehedinţi	11.945	22.490	5.185
Mușcel	3.856	8.329	2.359
Neamţ	9.191	18.012	5.759
Olt	2.485	3.052	1.173
Prahova	4.835	7.556	4.103
Putna	4.656	4.743	1.909
Roman	7.798	7.771	3.740
Rîmnicu-Sărat	2.189	3.860	846
Romană	5.209	8.226	4.791
Suceava	8.596	22.142	4.322
Tecuci	7.740	7.222	4.026
Teleorman	9.515	18.857	5.852
Tulcea	14.197	38.170	6.450
Tutova	8.919	12.592	4.704
Vaslui	11.595	22.823	6.867
Vâlcea	8.507	4.739	2.559
Vlaşca	9.140	14.196	3.198
	232.404	413.423	119.698

Săse ană mai târziu, în 1892, după statistică agricolă, a d-lor Crupenski și Turbure, în totă țara existau 240.859 de stupi, aflați în stăpânirea a 16.062 de stupari. Dar producția totală a mierei era numai de 235.897 kg. și a cerei de 48.576 kilogr., reprezentând împreună o valoare de 728.714 fr.

Din cauza defectuosității metodelor technique, care se întrebunează în stupăritul român, și producția unui stup de aș noștri este relativ mai mică de cât bună-óră, producția unui stup din Franța. Așa în 1887, producția mijlocie de miere a unui stup era de 1.766 kg., iar de ceară 0.511, și în 1892, numai de 0.980 kg. miere și 0.202 kg. ceară. În Franța însă, de la 1862—1882, mijlocia anuală a unui stu-beu, era de 4.950 kg. miere și 1.330 kg. ceară. Chiar în Ungaria, unde multă vreme s'aș intodus stubele cu rame mobile, un uleu produce 4,6 kg. miere (1895).

Iată și un tabloiu de importul mierei și cerei la noi pe anul 1888 :

Miere

	Import		Export	
	kg.	leă	kg.	leă
Total după țară	1.115	1.115	11.214	11.214
Austr.-Ung.	331	331	11.000	11.000
Bulgaria	377	377	205	205
Turcia	374	374	—	—
Elveția	15	15	—	—
Germania	9	9	9	9
Rusia	9	9	—	—

Ceară albă sau galbenă

	Import		Export	
	kg.	leă	kg.	leă
Total	115.182	460.728	4.051	16.204
Aust.-Ung.	71.582	286.328	—	—
Belgia	22.311	89.244	—	—
Bulgaria	—	—	1.824	7.269
Francia	3.160	12.640	2.227	8.908
Germania	6.785	27.140	—	—
Italia	11.335	45.340	—	—
Rusia	6	24	—	—
Serbia	1	4	—	—
Turcia	2	8	—	—

<i>Ceară lucrată, luminări, făclii, figuri</i>				
Total	1.641	9.846	254	1.524

Acăstă stare comercială se menține din nefericire și astăzi. Așa, în 1896 am fost nevoiți să importăm cantități relativ mari de ceară și miere, pe când esportul n'a prezentat nică o însemnatate. Iată tabloul comerciului pe acest an :

	Miere	Ceară	Luminări de ceară
<i>Import.</i>	Cantități în k. 2.300	102.533	541
	Valoră în fr. 2.760	338.359	2.705
<i>Export.</i>	Cantități în k. 220	53	1.163
	Valoră în fr. 384	175	5.815

Cea mai mare parte a importului provine pentru aceste articole din Austria și Germania.

Este fără regretabilă acăstă stare înapoiată a albinărituluī nostru ; căci în afară de întrebuițarea industrială a cerei, mierea însuși fiind un excelent aliment, mai ales pentru copiii mici, n'ar trebui să lipsescă din nică o gospodărie. Vechii elini și romani prețuiau mai mult valoarea nutritivă a acestuī aliment ; dovada acăsta o găsim în

multe din scriurile lor. Acelaș fapt îl observăm și în scriurile multor medici, naturaliști și alchimiști medievali, de unde reiese că mierea simplă ori mâncată împreună cu lapte și cu pâne, era socotită ca cea mai sănătosă și mai întăritore hrana. Pentru noi, cei moderni, mierea a pierdut ca articol de consum, cu toate că este mult mai sănătosă, se digerează mai ușor și se asimilează mai repede de cât zahărul.

40094

Abatele francez Voirot spunea cu drept înțînt, la un congres de agricultură în Nancy, că nu trebuie să socotim mierea ca un articol de lux, ci ca strict trebuințiosă hranei dilnice și s'o consumăm diminată, la prânz și sera.

La noi, în timpurile trecute, aproape fiescăcare țăran își avea stubeul său, și deci mierea sa proprie, dar timpurile schimbându-se, târgoveșii au început să se obiceaescă cu consumul zaharului, iar sătenul a rămas cu nimică. Cunoscută fiind hrana atât de higienică a sătenului nostru, ar fi o binefacere dacă prin toate căile sără căuta de

a se introduce din ce în ce mai mult cultura albinelor în tòte satele, unde ar permite clima și flora. Țăranul ar căpăta un aliment atât de eftin și atât de sănătos pe care l-ar putea consuma fără scrupule religiose, atât în dilele de sec ca și în cele de frupt.

Afară de acésta, mierea mai are încă din vechime întrebuițare în medicină, unde este cunoscută sub numele de *mel depuratum* ori *despumatum* când este curată, și *oxymel* când este amestecată cu oțet. În medicina populară și astăzi încă jocă un mare rol în tratamentul afecțiunilor de peșpt și gât.

Vechii germani făceaū din miere celebra lor běutură *met*, astăzi însă atât de puțin uzitată, cu tòte că nu-î lipsesce nică gustul și nică cele-lalte calitați proprii unei běuturi plăcute și higienice. În schimb însă, mierea a început a găsi-o întrebuițare rentabilă și cu viitor în fabricațiunea șocolatei.

Cea mai însemnată îmbunătățire ce s'a adus în alte țări culturii albinelor, constă în

introducerea unuia noă fel de ulee sau stubei. Cele mai răspândite în Austro-Ungaria, sunt uleul Dizerzon și acel al Societății Vieneze (*Viener Verein*).

Cel d'întâi se compune dintr'o cutie dreptunghiulară de scânduri, despărțită în trei etage sau compartimente, în care sunt aședate cu rînduială mai multe rame sau cercevele mobile, unde albinele își construesc faguri, în care depun mierea. Cercevelele se pot scoate și pune fără a supera lucrarea albinelor. Nisice stinghiore, aședate astfel în cât albinele se potă circula printre ele, despart cele două etage de jos de cel de sus, ca să nu potă pătrunde în acest din urmă de cât albinele lucrătoare și permit astfel ca să dobândim acolo numai miere alăsă. Unul din peretei uleiului fiind mobil, ne permite a observa printr'un geam starea insectelor și lucrarea lor.

Pentru ca la început albinele să lucreze într'un mod sistematic, astfel ca să se potă scoate ramele după ce s'așteaptă cu miere, este neapărat de trebuință să lipi

de partea superioară a fiecărei rame către o fâșie de céră artificială, presată cu celule care se găsește în comerț cu prețul de L. 5,85 kg. În lipsă se poate întrebuița chiar și faguri din care s'a scos mierea cu precauție.

Acest fel de ulee său stupare contribuie să a mări producția mierei și ne permite să o exploata după voință și atunci când credem că este momentul priincios. Când vom a dobândi numai miere, întrebuițăm unii și aceiași faguri, din care scurgem mierea printr'un aparat special, (mașină centrifugă.)

După scurgere, aşeđăm faguri din nou în rame pentru a fi din nou umpluți cu miere. Prin acest mijloc, albinele consumă mai puțină miere pentru producția cerei și albinele lucrătoare nu-și mai pierd timpul în construcția fagurilor, ci alergă pe câmp după noi recolte de miere.

Avantajul uleiurilor cu rame mobile este atât de mare sub raportul producției mierei, în cât s'a recunoscut de toti

că din două roiuri de aceeași forță puse în diferite uleiuri, acela în care s'a introdus faguri scurși de miere a produs de cinci ori mai multă miere.

In localitățile cu floră variată și bogată, apicultorii se folosesc de mobilitatea rameilor și recoltează miere cu diferite miroșuri, după epoca înfloririi diferitelor plante.

S'aū trimes de domeniile Coronei în scopul de mai sus și spre a le întrebuința în sensul acestei circulări, un număr de stupare Dzierzon, lucrate la școala de meserie din Bucurescă.

Sunt și sisteme primitive de ulee, pe care le întrebuințeză tradițional țărani noștri. De și ele sunt mult mai puțin productive de cât cel perfecționat al lui Dzierzon, pe care l-am descris mai sus, dar fiind că sunt tot-deodată mult mai eftine, necostând aproape nimic, ar fi bine ca locuitorii să instaleze chiar de acestea, dacă și dau ostenela de a îngriji de roirile lor.

In vederea stării în care se află domeniile Coronei, momentul fiind priuncios pen-

tru a face să triumfe ideile espuse mai sus, agenții acestei instituțiuni s'aū pus pe lueru spre a ridica ramura de producțiu[n]e a albinăritului.

Acolo unde contractele de arendare, încheiate de Stat înainte de constituirea administrațiunii nóstre, nu s'aū sfîrșit încă, acești funcționari s'aū silit să convingă pe arendaș de interesul ce-l prezintă acéastă nouă cultură pentru dînsul și pentru țară; In tot casul, pentru a întări consiliile prin puterea exemplului, aū început acéastă cultură, pe micul teren de care dispuneau și cu încetul—prin ajutorul ce învățătorii le-aū dat, căci și ei aū făcut stupării pe pămîntul școlelor, care este destul de mare — s'a lătit acéastă cultură și printre țărani. Dînșiil aū avut înputernicirea de a se adresa administrațiunii nóstre pentru a veni în ajutor chiar cu bani locuitorilor harnici, care din sărăcie nu ar putea să facă cheltuiala necesară printre prima instalațiune.

Administrațiunea nôstră a luat, pentru înlesnirea locuitorilor, de mai de mult hotărîrea de a scôte o bibliotecă *elementară* de ocupațiuni agricole, din care aŭ apărut până acum deja 13 broșuri. O lucrare tratând despre albinărit și cu care a fost însărcinată o persónă specială și cunoscëtore în acéstă materie, a apărut deja din 1894 și s'a dat timp spre împărțire printre locuitori.

Prin instrucțiunile mele anterioare, agenții domeniilor corónei aŭ avut ocaziunea de a cunósce frumósele intențiuni ale Regelui nostru, cari sunt cu totul pentru ridicarea și îmbunătățirea stării țăranului; acésta este una din grijile sale de căpetenie, acésta este opera prin care doresce mai cu sémă să însemneze domnia sa bine-făcétore. Dar dacă facem cheltueli pentru a lumina țăranul, desvoltarea sa intelectuală va deștepta de sigur într'însul aspirațiunea spre un traiu mai puțin greu, pe care și-l va putea dobândi prin sporirea venitului său.

Sarcina nu numai a agenților noștri ci

și a tuturor ómenilor de bine este de a-l pune pe cale de a exploata acéstă comóră, care superióră comorilor subterane nu se sleește, ci dă din contra róde cu atât mai îmbelșugate cu cât este mai mult și mai bine exploatată.

BIBLIOTECĂ
CENTRALĂ
UNIVERSITARĂ "CAROL I"
BUCUREȘTI

